โครงงานคณิตศาสตร์
เรื่อง พีทาโกรัสโฉมใหม่

จัดทำโดย

ธนวิชญ์ วงศ์เยาว์ฟ้า

เศรษฐ์ศรุต กตคุณไพศาล

กีรติ ฤทธานุกูล

หลักสูตรส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษทางคณิตศาสตร์ (Gifted Maths)

โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย

กันยายน 2566

ใบรับรองโครงงานคณิตศาสตร์
โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย
หลักสูตรส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษทางด้านคณิตศาสตร์ (Gifted Maths)
เรื่อง พีทาโกรัสโฉมใหม่

ผู้จัดทำ : นายธนวิชญ์ วงศ์เยาว์ฟ้า
นายเศรษฐ์ศรุต กตคุณไพศาล
นายกีรติ ฤทธานุกูล

ที่ปรึกษา : นายพงศ์พล จินตนประเสริฐ

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

ลงชื่อ ..... ที่ปรึกษา
(นายพงศ์พล จินตนประเสริฐ)

ลงชื่อ ..... กรรมการ ลงชื่อ ..... กรรมการ
(นายกฤษณะ เกษมี) (นางสาวภาภัสสร พัฒนรักษ์)

ลงชื่อ ..... กรรมการ ลงชื่อ ..... กรรมการ
(นางสาวจรรยานุช ยอดสุรินทร์) (นางสาวอังคณา พละศักดิ์)

.....
(นายโสภณ ไทยจีน)
หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

.....
(นายจิณณภัทร พิบูลวิทิตธำรง)
ผู้อำนวยการโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย

ชื่อโครงงาน พีทาโกรัสโฉมใหม่
ผู้จัดทำ นายธนวิชญ์ วงศ์เยาว์ฟ้า
นายเศรษฐ์ศรุต กตคุณไพศาล
นายกีรติ ฤทธานุกูล
ที่ปรึกษา นายพงศ์พล จินตนประเสริฐ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย

บทคัดย่อ

จากการศึกษาโครงงานคณิตศาสตร์เรื่อง พีทาโกรัสโฉมใหม่ ซึ่งได้ทำขึ้นตามความสนใจของคณะผู้จัดทำเพื่อนำทฤษฎีบทของพีทาโกรัสมาประยุกต์ใช้ในการทำโจทย์ และได้วิธีการหาค่าของด้านแต่ละด้านของรูปสามเหลี่ยมมุมฉากที่แปลกออกไปจากวิธีที่เคยมี โดยได้ทำการศึกษาค้นคว้าหาวิธีการใช้ทฤษฎีบทพีทาโกรัส และนำมาคำนวณหาสูตรสำเร็จ โดยได้ทำการทดลองหลายกรณีจนพบสูตรที่แน่ใจว่าสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง โดยผลการดำเนินงานได้สูตรออกมาดังนี้

1. กรณีที่เป็นเลขคี่ ใช้สูตร $a^2 = x + (x + 1)$; $a > 1$, $a \in z^+$

โดย x และ x+1 เป็นด้านอีกสองด้านที่ต้องการหาค่า

2. กรณีที่เป็นเลขคู่ ใช้สูตร $a^2 \div 2 = x + (x + 2)$; $a > 4$, $a \neq 18$, $a \in z^+$

โดย x และ x+2 เป็นด้านอีกสองด้านที่ต้องการหาค่า

กิตติกรรมประกาศ

โครงงานเรื่องนี้ประกอบด้วยการดำเนินการหลายขั้นตอน โดยนับตั้งแต่การศึกษาหาข้อมูล การดำเนินการศึกษา การวิเคราะห์ผลการศึกษา และการจัดทำรูปเล่ม จนกระทั่งโครงงานนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ตลอดระยะเวลาดังกล่าวคณะผู้จัดทำโครงงานได้รับการช่วยเหลือและคำแนะนำที่ดีในด้านต่าง ๆ ตลอดจนได้รับกำลังใจจากบุคคลหลายท่าน คณะผู้จัดทำตระหนักและซาบซึ้งใน ความกรุณาจากทุก ๆ ท่านเป็นอย่างยิ่ง ณ โอกาสนี้ ขอขอบคุณทุก ๆ ท่านดังนี้

ขอกราบพระคุณ อาจารย์พงศ์พล จินตนประเสริฐ ที่ปรึกษาโครงงาน และ คณาจารย์กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ที่คอยดูและเอาใจใส่การทำโครงงานครั้งนี้เป็นอย่างดีตลอดมา อีกทั้งยังให้ความรู้พื้นฐานในการศึกษา ตลอดจนให้คำแนะนำในการดำเนินการศึกษาจนสำเร็จ

ขอขอบคุณ ห้องเรียนกลุ่มโครงการส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษทางด้านคณิตศาสตร์ รวมถึงโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย สำหรับการอำนวยความสะดวกและให้กำลังใจในการทำโครงงานครั้งนี้

ท้ายที่สุด ขอกราบขอบพระคุณ บุพการี และครอบครัว ที่ให้กำลังใจและโอกาสในการศึกษาอันมีค่ายิ่งตลอดมา

นายธนวิชญ์ วงศ์เยาว์ฟ้า

นายเศรษฐ์ศรุต กตคุณไพศาล

นายกีรติ ฤทธานุกูล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ข
สารบัญ	ค
สารบัญ(ต่อ)	ง
สารบัญภาพ	จ
สารบัญตาราง	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ที่มาและความสำคัญ	1
วัตถุประสงค์	1
ขอบเขตของการดำเนินงาน	1
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	1
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	2
ที่มาของทฤษฎีบทพีทาโกรัส	2
ความหมายของทฤษฎีบทพีทาโกรัส	3
การพิสูจน์ทฤษฎีบทพีทาโกรัส	4
เลขชุดพีทาโกรัส	5
บทกลับของทฤษฎีบทพีทาโกรัส	6
บทที่ 3 วิธีดำเนินการทดลอง	7
วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือพิเศษ	7
ขั้นตอนการดำเนินงาน	7
บทที่ 4 ผลการดำเนินงาน	8
กรณีที่ทราบความยาวด้านที่เป็นเลขคี่	8
กรณีที่ทราบความยาวด้านที่เป็นเลขคู่	9

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	12
สรุป	12
อภิปรายผล	12
ข้อเสนอแนะ	12
เอกสารอ้างอิง	13
ภาคผนวก	14

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
ภาพที่ 1 ภาพแสดงทฤษฎีพีทาโกรัส	4
ภาพที่ 2 ภาพแสดงการพิสูจน์ทฤษฎีพีทาโกรัส	5
ภาพที่ 3 ภาพสามเหลี่ยมมุมฉากที่มีด้านเป็นเลขคี่	8
ภาพที่ 4 ภาพประกอบสูตรเลขคี่	9
ภาพที่ 5 ภาพสามเหลี่ยมมุมฉากที่มีด้านเป็นเลขคู่	10
ภาพที่ 6 ภาพประกอบสูตรเลขคู่	10
ภาพที่ 7 ภาพแสดงสูตรพีทาโกรัสบนรูปสามเหลี่ยม	11

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
ตารางที่ 1 ตารางเลขชุดพีทาโกรัส	5
ตารางที่ 2 แสดงความสัมพันธ์ทฤษฎีบทพีทาโกรัส	11

บทที่ 1

บทนำ

1. ที่มาและความสำคัญ

ทฤษฎีบทพีทาโกรัสเป็นทฤษฎีบททางคณิตศาสตร์ที่มีความสำคัญมาก ทฤษฎีบทพีทาโกรัสเป็นความสัมพันธ์ระหว่างความยาวของด้านทั้งสามของรูปสามเหลี่ยมมุมฉาก โดยกล่าวว่า " ในรูปสามเหลี่ยมมุมฉากใด ๆ กำลังสองของความยาวของด้านตรงข้ามมุมฉาก เท่ากับผลบวกของกำลังสองของความยาวของด้านประกอบมุมฉาก" ทฤษฎีบทพีทาโกรัสมีชื่อมาจากนักคณิตศาสตร์ชาวกรีกชื่อพีทาโกรัส (Pythagoras) ซึ่งมีชีวิตอยู่ในช่วงศตวรรษที่ 6 ก่อนคริสตกาล

จากที่พวกเราได้ค้นหาได้พบว่ามีปัญหาเกิดขึ้นเนื่องจากคนส่วนมากไม่สามารถจำตัวเลขที่ทำให้เกิดสามเหลี่ยมมุมฉากได้ เนื่องจากหาความเกี่ยวข้องกันไม่ได้ พวกเราจึงได้ทำการสืบค้นและหาวิธีการหาค่าของตัวเลขเป็นสูตรสำเร็จเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวขึ้นมา

จากทฤษฎีบทของพีทาโกรัส เราจึงได้ศึกษาความสัมพันธ์ของด้านแต่ละด้าน และนำมาหาหลักการที่สามารถนำไปใช้ได้จริง โดยได้ทดลองหลายครั้งจนแน่ใจ จึงได้เกิดโครงงานคณิตศาสตร์นี้

2. จุดประสงค์การทำโครงงาน

เพื่อนำทฤษฎีบทของพีทาโกรัสมาสร้างวิธีหาความยาวด้านรูปแบบใหม่ และได้วิธีการหาค่าของด้านแต่ละด้านของรูปสามเหลี่ยมมุมฉากที่แปลกออกไปจากวิธีที่เคยมี โดยสามารถได้รับคำตอบที่รวดเร็ว ถูกต้อง และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

3. ขอบเขตการดำเนินการ

กรณีที่รู้ด้านที่สั้นที่สุดและเป็นจำนวนนับ

4. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ได้สูตรในการหาความยาวด้านแบบใหม่

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

โครงงานเรื่องพีทาโกรัสโฉมใหม่ มีวัตถุประสงค์ ซึ่งได้ทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่างๆ ได้ดังนี้

2.1 ที่มาของทฤษฎีบทพีทาโกรัส

2.2 ความหมายของทฤษฎีบทพีทาโกรัส

2.3 การพิสูจน์ทฤษฎีบทพีทาโกรัส

2.4 เลขชุดพีทาโกรัส

2.5 บทกลับของทฤษฎีบทพีทาโกรัส

2.1 ที่มาของทฤษฎีบทพีทาโกรัส

ทฤษฎีบทพีทาโกรัสเป็นหนึ่งในทฤษฎีบททางคณิตศาสตร์ที่มีความสำคัญที่สุด ทฤษฎีบทนี้กล่าวว่า "ในรูปสามเหลี่ยมมุมฉากใด ๆ กำลังสองของความยาวของด้านตรงข้ามมุมฉาก เท่ากับผลบวกของกำลังสองของความยาวของด้านประกอบมุมฉาก"

ทฤษฎีบทพีทาโกรัสมีชื่อมาจากนักคณิตศาสตร์ชาวกรีกชื่อพีทาโกรัส (Pythagoras) ซึ่งมีชีวิตอยู่ในช่วงศตวรรษที่ 6 ก่อนคริสตกาล พีทาโกรัสเป็นผู้นำของลัทธิพีทาโกรัส ซึ่งเป็นลัทธิทางปรัชญาและคณิตศาสตร์ที่มีชื่อเสียงมากในสมัยนั้น

ทฤษฎีบทพีทาโกรัสมีความสำคัญมากเพราะสามารถนำไปใช้แก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ได้หลากหลาย เช่น การคำนวณความยาวของด้านของรูปสามเหลี่ยมมุมฉาก การคำนวณพื้นที่ของรูปสามเหลี่ยมมุมฉาก การคำนวณปริมาตรของทรงสามเหลี่ยมมุมฉาก และการคำนวณระยะทางระหว่างสองจุด

นอกจากนี้ ทฤษฎีบทพีทาโกรัสยังสามารถนำไปใช้ประยุกต์ในชีวิตประจำวันได้หลายอย่าง เช่น การคำนวณความสูงของอาคาร การคำนวณระยะทางระหว่างสองเมือง และการคำนวณพื้นที่ของสนามฟุตบอล

ทฤษฎีบทพีทาโกรัสกำหนดความสัมพันธ์ของด้านทั้งสามของสามเหลี่ยมมุมฉากอย่างง่าย เพื่อที่ว่าถ้าทราบความยาวของด้านสองด้าน ก็จะสามารถหาความยาวของด้านที่เหลือได้ อีกบทแทรก

หนึ่งของทฤษฎีบทพีทาโกรัสคือ ในสามเหลี่ยมมุมฉากใด ๆ ด้านตรงข้ามมุมฉากจะยาวกว่าสองด้านที่เหลือ แต่สั้นกว่าผลรวมของทั้งสอง

ทฤษฎีบทดังกล่าวสามารถกล่าวโดยสรุปได้เป็นกฎของโคไซน์ ซึ่งเมื่อให้ความยาวของด้านทั้งสองและขนาดของมุมระหว่างด้านนั้นมา จะสามารถคำนวณหาความยาวด้านที่สามของสามเหลี่ยมใด ๆ ได้ ถ้ามุมระหว่างด้านเป็นมุมฉาก กฎของโคไซน์ จะย่อลงเหลือทฤษฎีบทพีทาโกรัส

2.2 ความหมายของทฤษฎีบทพีทาโกรัส

ความสัมพันธ์ของความยาวด้านทั้งสามของรูปสามเหลี่ยมมุมฉากมีความสัมพันธ์กันดังนี้ "กำลังสองของความยาวของด้านตรงข้ามมุมฉากเท่ากับผลบวกของกำลังสองของความยาวของด้านประกอบมุมฉาก"

ซึ่งความสัมพันธ์ดังกล่าวมีมานานในรูปของทฤษฎีบทพีทาโกรัสซึ่งเห็นความสัมพันธ์ดังกล่าวในรูปของพื้นที่ดังนี้ "สำหรับรูปสามเหลี่ยมมุมฉากใด ๆ พื้นที่ของรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสบนด้านตรงข้ามมุมฉากเท่ากับผลบวกของพื้นที่ของรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสบนด้านประกอบมุมฉาก"

ถ้าสามเหลี่ยม ABC เป็นรูปสามเหลี่ยมมุมฉากที่มี B เป็นมุมฉาก ความสัมพันธ์ตามทฤษฎีบทพีทาโกรัสมีลักษณะดังรูป

พื้นที่รูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส บนด้าน AC $= b^2$

พื้นที่รูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส บนด้าน AB $= c^2$

พื้นที่รูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส บนด้าน BC $= a^2$

ดังนั้นพื้นที่รูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสสบยด้าน AC เท่ากับ พื้นที่รูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสบนด้าน AB บวกกับพื้นที่รูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสบนด้าน BC

ตามที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้น หาก c แทนความยาวด้านตรงข้ามมุมฉาก และ a และ b แทนความยาวของอีกสองด้านที่ประกบมุมฉาก ทฤษฎีบทพีทาโกรัสจะสามารถเขียนในรูปสมการพีทาโกรัสได้ดังนี้

$$c^2 = a^2 + b^2$$

$$c = \sqrt{a^2 + b^2}$$

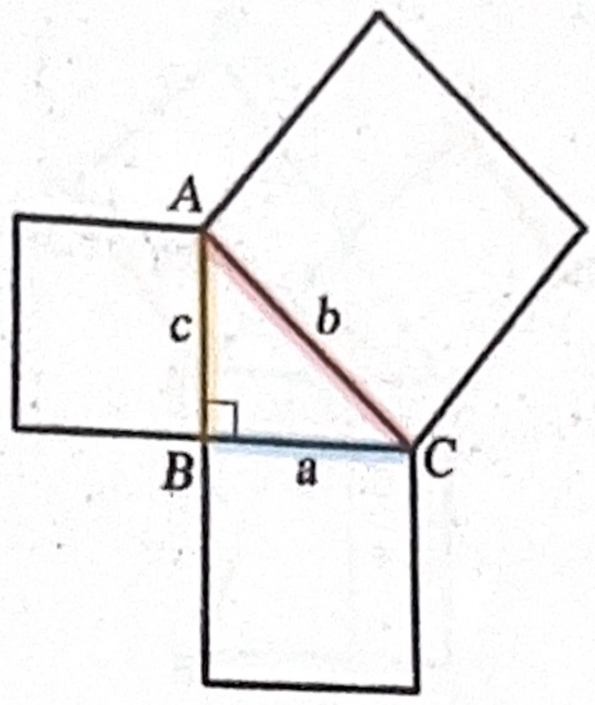

ภาพที่ 1 ภาพแสดงทฤษฎีพีทาโกรัส

ถ้าทราบความยาวด้านตรงข้ามมุมฉาก c และด้านประชิดมุมฉากด้านใดด้านหนึ่ง (a หรือ b) แล้ว ความยาวด้านที่เหลือสามารถคำนวณได้ดังนี้

$$a = \sqrt{c^2 - b^2}$$

หรือ

$$b = \sqrt{c^2 - a^2}$$

2.3 การพิสูจน์ทฤษฎีบทพีทาโกรัส

การพิสูจน์ทฤษฎีบทพีทาโกรัสมีได้หลายวิธี และที่จะกล่าวถึงเป็นวิธีการหนึ่งสามารถพิสูจน์ทฤษฎีบทพีทาโกรัสได้ การพิสูจน์รูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส ABED,ACGF และ BCIH บนด้าน $\overline{AB}$,$\overline{AC}$ และ $\overline{BC}$ ตามลำดับ

ลากเส้น $\overline{EC}$ และ $\overline{AH}$

ลาก $\overline{AJ}$ จากจุด A ให้ตั้งฉากกับ $\overline{HI}$

พิจารณา สามเหลี่ยม EBC และ สามเหลี่ยม ABH จะได้ว่า

$\overline{EB} = \overline{AB}$, มุม EBC = มุม ABH , $\overline{BC} = \overline{BH}$

ดังนั้นสามเหลี่ยม EBC ≅ สามเหลี่ยม ABH (ด.ม.ด)

พื้นที่สามเหลี่ยม EBC เป็น $\frac{1}{2}$ ของพื้นที่สี่เหลี่ยม ABED

พื้นที่สามเหลี่ยม ABH เป็น $\frac{1}{2}$ ของพื้นที่สี่เหลี่ยม BHJK

ดังนั้น พื้นที่สี่เหลี่ยม ABED = พื้นที่สี่เหลี่ยม BHJK

และในทำนองเดียวกันเราก็สามารถพิสูจน์ได้ว่า พื้นที่สี่เหลี่ยม ACGF = พื้นที่สี่เหลี่ยม KCIJ

ดังนั้นพื้นที่สี่เหลี่ยม EBAD + ACGF = พื้นที่ BKJH + KCIJ = พื้นที่สี่เหลี่ยม BCIH

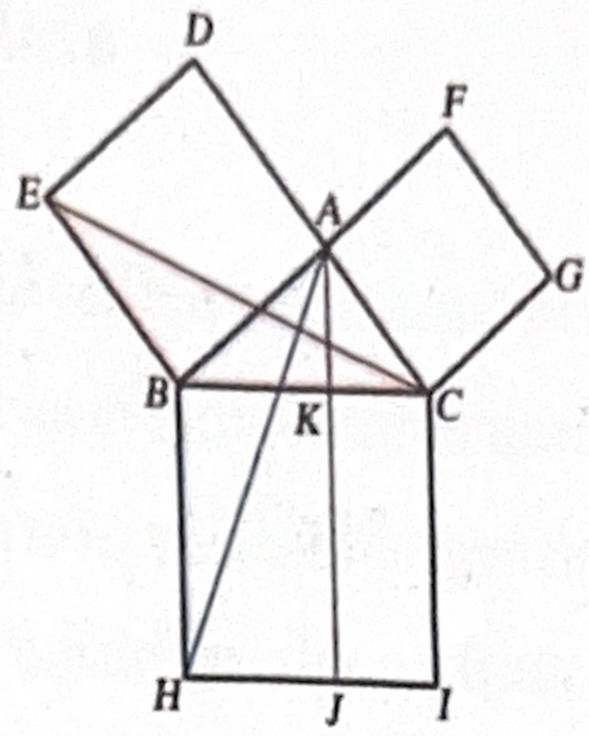

ภาพที่ 2 ภาพแสดงการพิสูจน์ทฤษฎีบทพีทาโกรัส

2.4 เลขชุดพีทาโกรัส

เลขชุดพีทาโกรัส คือ ชุดตัวเลขที่ทำให้เราสามารถหาความยาวของด้านทั้งสามของสามเหลี่ยมมุมฉากตาม ทฤษฎีบทพีทาโกรัส ($c^2 = a^2 + b^2$) ได้อย่างรวดเร็ว ถ้าเราทราบความยาวของด้านอย่างน้อยสองด้าน เราจะหาความยาวของด้านที่สามได้ทันที แต่มีข้อแม้ว่า ด้าน a และ b จะต้องเป็นด้านประชิดมุมฉากด้านใดก็ได้ ส่วน c จะเป็นด้านตรงข้ามมุมฉากหรือด้านที่ยาวที่สุดเท่านั้น

ตัวอย่างเช่น ถ้าเราทราบ $a = 3$ และ $c = 5$ เราจะตอบได้ทันทีว่า $b = 4$ แต่ในกรณีที่โจทย์ประยุกต์ขึ้นไปอีกขั้น คือ เราจะไม่สามารถเห็นตัวเลขชุดนี้ได้ทันทีต้องอาศัยไหวพริบเล็กน้อย นั่นก็คือ เลขชุดพีทาโกรัส จะมาในรูปแบบของตัวเลขที่เป็นจำนวนเท่าของตัวเลขชุดนั้น

ตัวอย่างเช่น ถ้าเราทราบ $a = 6$ และ $c = 10$ ในข้อนี้เราจะต้องพิจารณาก่อนว่า 6 และ 10 เป็นจำนวนเท่าของเลขชุดพีทาโกรัสหรือไม่ $a = 6$ และ $c = 10$ เป็น 2 เท่าของตัวเลขชุด $a = 3$, $c = 5$ ซึ่งปกติแล้ว ตัวเลขชุด $a = 3$, $c = 5$ จะต้องตอบว่า $b = 4$ แต่ในโจทย์ข้อนี้ ตัวเลขเป็น 2 เท่าของตัวเลขชุด ทำให้เราได้ตัวเลขชุดใหม่เป็น $a = 6$, $b = 8$ และ $c = 10$ จึงทำให้ตอบได้ว่า ถ้า $a = 6$ และ $c = 10$ จะได้ $b = 8$ เป็นคำตอบนั่นเอง

a หรือ b		c
3	4	5
5	12	13
7	24	25
8	15	17
9	40	41

ตารางที่ 1 ตารางเลขชุดพีทาโกรัส

2.5 บทกลับของทฤษฎีบทพีทาโกรัส

$c^2 = a^2 + b^2$ สามเหลี่ยมที่ได้จะเป็นสามเหลี่ยมมุมฉาก $c^2 > a^2 + b^2$ สามเหลี่ยมที่ได้จะเป็นสามเหลี่ยมมุมป้าน $c^2 < a^2 + b^2$ สามเหลี่ยมที่ได้จะเป็นสามเหลี่ยมมุมแหลม Euclid's Elements ของ ยุคลิดด้วย โดยบทกลับนี้สามารถพิสูจน์ได้โดยใช้ กฎของโคไซน์ หรือตามการพิสูจน์ดังต่อไปนี้

"กำหนดสามเหลี่ยม ABC มีด้านสามด้านที่มีความยาว a b และ c และ $a^2 + b^2 = c^2$

เราจะต้องพิสูจน์ว่ามุมระหว่าง a และ b เป็นมุมฉากดังนั้น เราจะสร้างสามเหลี่ยมมุมฉากที่มีความยาวของด้านประกอบมุมฉาก เป็น a และ b แต่จากทฤษฎีบทปีทาโกรัส เราจะได้ว่าด้านตรงข้ามมุมฉากของสามเหลี่ยมรูปที่สองก็จะมีค่าเท่ากับ c เนื่องจากสามเหลี่ยมทั้งสองรูปมีความยาวด้านเท่ากันทุกด้าน สามเหลี่ยมทั้งสองรูปจึงเท่ากันทุกประการแบบ "ด้าน-ด้าน-ด้าน" และต้องมีมุมขนาดเท่ากันทุกมุม ดังนั้นมุมที่ด้าน a และ b มาประกอบกัน จึงต้องเป็นมุมฉากด้วย

บทที่ 3
วิธีการดำเนินการ

ในการหาสูตรของการหาค่าสำเร็จของสามเหลี่ยมพีทาโกรัสเพื่อนำมาใช้ในการทำโจทย์คณิตศาสตร์ โดยมีขอบเขตว่ากรณีที่ทราบด้านที่สั้นที่สุดเพียงด้านเดียวและเป็นจำนวนนับนั้น คณะผู้จัดทำได้ดำเนินการศึกษาดังนี้

3.1 วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือพิเศษ

3.1.1 อุปกรณ์สำหรับจดและคำนวณ เช่น กระดาษ ปากกา ดินสอ ยางลบ

3.1.2 อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เช่น คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์มือถือ

3.2 ขั้นตอนการดำเนินงาน

3.2.1 ศึกษาทฤษฎีบทพีทาโกรัส

3.2.2 หาจุดบกพร่องของการนำหลักของพีทาโกรัสมาใช้

3.2.3 หาหลักการใหม่ ที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง

3.2.4 คัดเลือกหลักการ นำไปทดลอง และนำไปปรับใช้

บทที่ 4
ผลการดำเนินงาน

4.1 ผลการดำเนินงาน

ในการนำทฤษฎีบทพีทาโกรัสมาใช้นั้นสามารถสรุปออกมาได้ 2 แบบ

4.1.1. ในกรณีที่ทราบความยาวเป็นเลขคี่

1.1 นำตัวเลขที่โจทย์กำหนดให้มายกกำลังสอง

1.2 นำตัวเลขที่ยกกำลัง 2 แล้วมาแยกเป็น x และ x+1

1.3 ระบุด้านที่เหลือตามค่าที่หามาได้

1.4 ทดสอบตามหลักทฤษฎีบทของพีทาโกรัส

เช่น มีสามเหลี่ยมมุมฉากหนึ่งรูปโดยมีด้านประกอบมุมฉากด้านหนึ่งยาว 7 หน่วยจงหาความยาวของด้านที่เหลือ

ขั้นตอนที่ 1

เอา 7 มายกกำลังสอง คือ $7^2 = 49$

ขั้นตอนที่ 2

นำเลข 49 มาแยกออกเป็น x และ x+1 จะได้ว่า $49 = 24 + 25$

ขั้นตอนที่ 3

ระบุด้านแต่ละด้านตามความยาวที่หามาได้คือด้านประกอบมุมฉากที่เหลือจะเป็นตัวเลขที่น้อย ส่วนด้านตรงข้ามมุมฉากจะเป็นตัวเลขที่มาก ดังนี้

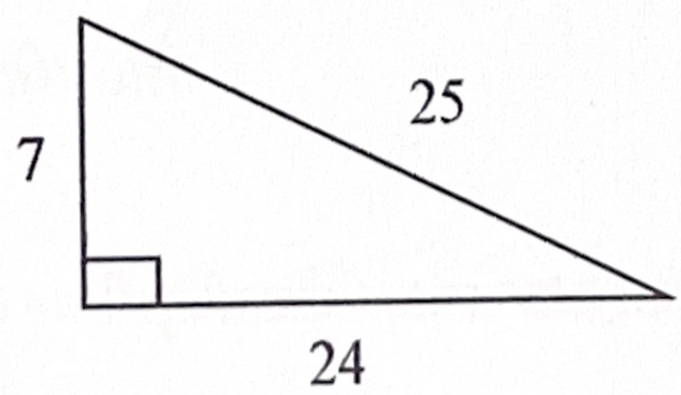

ภาพที่ 3 ภาพสามเหลี่ยมมุมฉากที่มีด้านเป็นเลขคี่

ขั้นตอนที่ 4

ตรวจสอบคำตอบว่าเป็นไปตามทฤษฎีบทของพีทาโกรัสหรือไม่ ดังนี้

ตามทฤษฎีบทของพีทาโกรัส จะได้

$$a^2 + b^2 = c^2$$

แทนค่าในสูตร $7^2 + 24^2 = 25^2$

จะได้ $49 + 576 = 625$

$$625 = 625$$

สรุปได้ว่าเป็นไปตามทฤษฎีบทของพีทาโกรัส

สรุปออกมาเป็นสูตรได้ดังนี้

$a^2 = x + (x+1)$ และ a เป็นด้านที่สั้นที่สุด

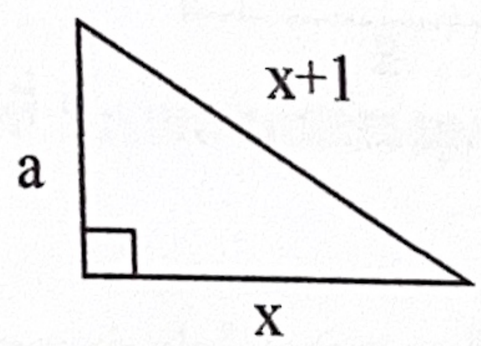

ภาพที่ 4 ภาพประกอบสูตรเลขคี่

หมายเหตุ : ใช้ได้เมื่อ a เป็นจำนวนเต็มบวกที่มากกว่า 1

4.1.2. ในกรณีที่ทราบความยาวเป็นเลขคู่

จะมีวิธีการในการหาดังนี้

2.1 นำตัวเลขที่โจทย์กำหนดให้มายกกำลังสอง

2.2 นำค่าที่ได้จากข้อหนึ่งมาหารด้วยสอง

2.3 นำค่าที่ได้จากข้อสองมาหารสองอีกครั้งหนึ่ง

2.4 นำค่าที่ได้มาหาเลขตัวที่มากกว่าหนึ่งตัวและตัวที่น้อยกว่าอีกหนึ่งตัว

2.5 ระบุด้านของสามเหลี่ยมมุมฉากที่เหลือจากค่าที่หามาได้

ทดสอบตามหลักทฤษฎีบทของพีทาโกรัส

ดังตัวอย่าง

เช่น มีสามเหลี่ยมมุมฉากหนึ่งรูปโดยมีด้านประกอบมุมฉากด้านหนึ่งยาว 4 หน่วย จงหาความยาวของด้านที่เหลือ

ขั้นตอนที่ 1

ดำเนินการนำตัวเลขที่โจทย์กำหนดมายกกำลังสอง คือ $6^2 = 36$

ขั้นตอนที่ 2

นำค่าที่ได้ไปหารด้วย 2 จะได้ว่า $36 \div 2 = 18$

ขั้นตอนที่ 3

นำค่าที่ได้จากขั้นตอนที่ 2 มาแยกเป็น x และ x+2

ขั้นตอนที่ 4

ระบุด้านแต่ละด้านตามความยาวที่หามาได้คือด้านประกอบมุมฉากที่เหลือจะเป็นตัวเลขที่น้อย ส่วนด้านตรงข้ามมุมฉากจะเป็นตัวเลขที่มาก ดังนี้

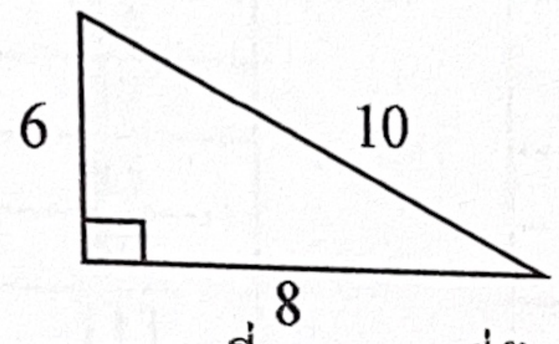

ภาพที่ 5 ภาพสามเหลี่ยมมุมฉากที่ด้านเป็นเลขคู่

ขั้นตอนที่ 5

ตรวจสอบคำตอบว่าเป็นไปตามทฤษฎีบทของพีทาโกรัสหรือไม่ ดังนี้

ตามทฤษฎีบทของพีทาโกรัส จะได้

$$a^2 + b^2 = c^2$$

แทนค่าในสูตร $6^2 + 8^2 = 10^2$

จะได้ $36 + 64 = 100$

$$100 = 100$$

สรุป ได้ว่าเป็นไปตามทฤษฎีบทของพีทาโกรัส

สรุปออกมาเป็นสูตรได้ดังนี้

$a^2 = x + (x+2)$ และ a เป็นด้านที่สั้นที่สุด

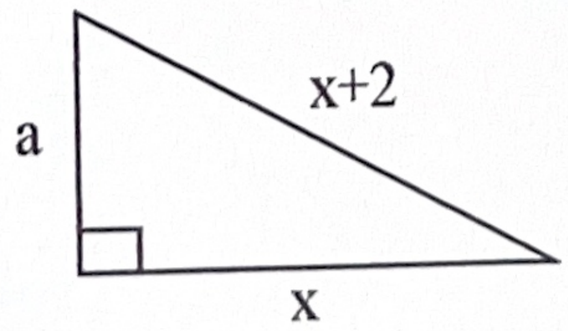

ภาพที่ 6 ภาพประกอบสูตรเลขคู่

หมายเหตุ : เริ่มใช้ได้ตั้งแต่ $a \geq 6$ และ $a \neq 1$

a	b	c
1	√3	2
2	3.75	4.25
3	4	5
4	7.5	8.5
5	12	13
6	8	10
7	24	25
8	15	17
9	40	41
10	24	26
11	60	61
12	35	37
13	84	85
14	48	50
15	112	113

a	b	c
16	63	65
17	144	145
18	24	30
19	180	181
20	99	101
21	220	221
22	120	122
23	264	265
24	143	145
25	312	313
26	168	170
27	364	365
28	195	197
29	420	421
30	40	50

ตารางที่ 2 แสดงความสัมพันธ์ทฤษฎีบทพีทาโกรัส

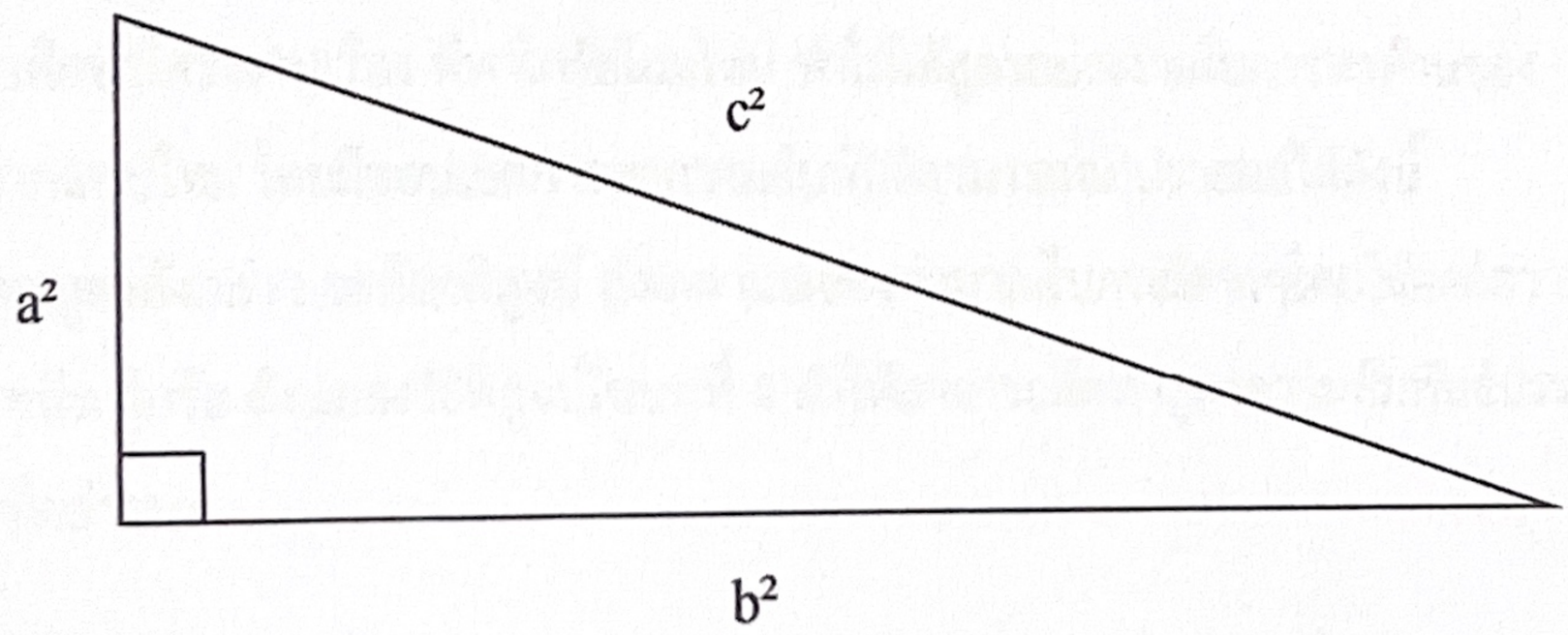

ภาพที่ 7 ภาพแสดงสูตรพีทาโกรัสบนรูปสามเหลี่ยม

บทที่ 5
สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุป

จากที่ได้ทำการศึกษาและทดลองค้นหาหลักการในการหาค่าของด้านแต่ละด้านของสามเหลี่ยมมุมฉากโดยทราบด้านที่สั้นที่สุดเพียงด้านเดียว โดยสรุปออกมาเป็นสูตรได้สองแบบคือ

1. กรณีที่เป็นเลขคี่ ใช้สูตร $a^2 = x + (x + 1)$; $a > 1$, $a \in z^+$

โดย x และ x+1 เป็นด้านอีกสองด้านที่ต้องการหาค่า

2. กรณีที่เป็นเลขคู่ ใช้สูตร $a^2 \div 2 = x + (x + 2)$; $a > 4$, $a \neq 18$, $a \in z^+$

โดย x และ x+2 เป็นด้านอีกสองด้านที่ต้องการหาค่า

5.2 อภิปรายผล

จากการศึกษาโครงงานเรื่อง พีทาโกรัสโฉมใหม่ ทำให้ได้สูตรอย่างง่ายในการหาด้านของสามเหลี่ยมมุมฉากแบบใหม่ โดยมีขอบเขตการหาความสัมพันธ์สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

ในการหาสูตรดังกล่าว จะต้องพิสูจน์ สังเกต และลองคำนวณในกรณีต่างๆโดยใช้องค์ความรู้ในเรื่องทฤษฎีบทพีทาโกรัส ดังแสดงวิธีพิสูจน์ในบทที่ 4 ทำให้สามารถคิดหาสูตรความสัมพันธ์บรรลุวัตถุประสงค์ดังที่กล่าวมา

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาโครงงานนี้ที่เกิดขึ้นจากความสงสัยของคณะผู้จัดทำว่า เราสามารถหาความยาวของด้านในรูปสามเหลี่ยมที่รู้เพียงด้านสั้นด้านเดียวได้หรือไม่ โดยคณะผู้จัดทำมีข้อเสนอแนะที่จะสามารถนำโครงงานนี้ไปเพิ่มเติมต่อยอดโครงงานได้ดังต่อไปนี้

5.3.1 คิดสูตรที่สามารถใช้กับจำนวนที่ไม่ใช่จำนวนเต็ม

5.3.2 คิดสูตรที่สามารถใช้ได้กับจำนวนที่มากกว่า 30

เอกสารอ้างอิง

At home. (2565). ความหมายของทฤษฎีบทพีทาโกรัส. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : https://www.athometh.com/math/pythagoras/ [15 สิงหาคม 2566]

Reviews. ประวัติของพีทาโกรัส. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : https://reviews.tn/th/wiki/who-is-the-father-of-pythagoras-theorem-2/ [15 สิงหาคม 2566]

Digitalschoolclub. ความหมายและข้อเท็จจริงของสามเหลี่ยม. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : http://www.digitalschool.club/digitalschool/math2_2_1/math6/more1/page01.php [16 สิงหาคม 2566]

tmtyai. (2565). อัตราส่วนตรีโกณมิติของสามเหลี่ยมมุมฉาก. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : https://tuemaster.com/blog/อัตราส่วนตรีโกณมิติของ/ [20 สิงหาคม 2566]